

ลักษณะของคำบรรยายอักษรภาษาไทย (Thai Language Caption) ที่เหมาะสม
ในภาพยนตร์เพื่อการศึกษาสำหรับผู้พิการทางการได้ยิน

The Study of the Thai Language Caption for the Deaf of the Educational film.

ไวยวุฒิ วุฒิอรรถสาร, วสันต์ สอนเขียว

คณะเทคโนโลยีสื่อสารมวลชน สาขาวิชาเทคโนโลยีการถ่ายภาพและภาพยนตร์

และสาขาวิชาเทคโนโลยีการพิมพ์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

บทคัดย่อ

การจัดการศึกษาให้แก่คนหูหนวกหรือผู้พิการทางการได้ยิน โดยการสอนในโรงเรียนโสตศึกษา หรือจัดให้เรียนร่วมกับคนปกติ เป็นการสอนที่มีลักษณะพิเศษจำเป็นต้องใช้สื่อเพื่อช่วยในการเรียนการสอน สื่อภาพยนตร์เป็นสื่อที่มีความเหมาะสมสำหรับกระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้ได้อย่างดี เนื่องจากสามารถกระตุ้นความรู้สึกรู้สึกของคนดูแต่ละคนได้อย่างมีประสิทธิภาพ การวิจัยนี้มุ่งหาคำตอบที่เกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาสื่อภาพยนตร์เพื่อสร้างการเรียนรู้แก่คนหูหนวกให้เหมาะสมยิ่งขึ้น โดยกลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาที่มีความพิการทางการได้ยิน จากวิทยาลัยราชสุดา มหาวิทยาลัยมหิดล จำนวน 30 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 15 คน และนักศึกษาระดับอาชีวศึกษาในแผนกการพิมพ์ โรงเรียนดอนบอสโก ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ(ปวช.) จำนวน 30 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 15 คน ชมภาพยนตร์เพื่อการศึกษาที่มีการจัดกระทำ (treatment) แล้ววิเคราะห์ผลการศึกษาจากการสังเกตพฤติกรรมระหว่างการชมภาพยนตร์ร่วมกับผลคะแนนจากแบบทดสอบการรับรู้และความเข้าใจในเนื้อหาของภาพยนตร์ ผลการวิจัย พบว่าคนหูหนวกที่เป็นนักศึกษาที่มีความพิการทางการได้ยินในระดับอาชีวศึกษาและระดับอุดมศึกษา สามารถรับรู้ภาพยนตร์ที่มีการใช้คำบรรยายได้ดีขึ้นเมื่อชมภาพยนตร์เพื่อการศึกษาที่มีคำบรรยายที่เหมาะสม

คำสำคัญ : คำบรรยายได้ภาพ ภาพยนตร์เพื่อการศึกษา หูหนวก

ABSTRACT

This research is to study a type of the Thai language caption which affects the deaf's perception of the Educational Film and to produce the Educational Film with Thai language caption for the deaf student. The quasi experiment is applied by using group post - test only designs method. This sample is divided into two groups. The controlled group, 15 students, is designed to watch the movie with ordinary caption. The experimental group, 15 students, is designed to watch the movie with Thai language caption. The data was collected from the deaf students by 30 vocational deaf students and 30 higher deaf students. The result is collected immediately after watching of the movie. Means of percentage, frequency, Independent Sample T - test is used to analysis the data.

Both vocational deaf students and higher deaf students have within - group different perception of the movie with ordinary caption and Thai language caption prototype. Both vocational students and higher students have better within - group perception of the movie with Thai language caption prototype than the movie with ordinary caption. Vocational deaf students and higher deaf students have different perception of the movie with ordinary caption and prototype caption : the vocational deaf students have no different perception of the movie with ordinary caption from the prototype's one and the higher deaf students have perception of the movie with Thai language caption prototype better than the ordinary's one. The higher deaf students have better perception of the movie with ordinary caption than the vocational deaf students' one. The higher deaf students have better perception of the movie with Thai language caption prototype than the vocational deaf students' one. In conclusion, the deaf students have better perception when the movie use editing caption. Hereby, according to the study, the movie with Thai language caption prototype is suitable most for the deaf.

Keywords: Caption, Educational Film, Movie, Deaf

บทนำ

ผู้พิการทางการได้ยินหรือคนหูหนวกจัดเป็นผู้ที่มีความบกพร่องทางการสื่อความหมายคือ พูดยังไม่ได้ พูดยังไม่ชัด หรือพูดยังไม่รู้เรื่อง(กระทรวงการพัฒนาสังคม และความมั่นคงของมนุษย์, 2547, น. 7) ในความเป็นจริงคนหูหนวกเป็นผู้มีอวัยวะสำหรับแปลงเสียงที่เป็นปกติ เพียงแต่มีประสาทรับสัมผัสทางการได้ยินบกพร่อง ทำให้สูญเสียการรับรู้ต่อเสียงต่างๆ ซึ่งเป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้คนหูหนวก ไม่สามารถพูดยังได้ ด้วยเหตุนี้เองทำให้บางคน มองคนหูหนวกว่าเป็นคนปัญญาอ่อน ทั่วๆ ที่สามารถยังสามารถทำงานได้เป็นปกติ (ประมวญ ดิลกสินัน อ่างถึงใน ไวยวุฒิ วุฒิอรรถสาร, 2549, น.3)

การสอนภาษาให้แก่คนหูหนวกสามารถสื่อสารกับคนอื่นได้ทำได้โดยการจัดการศึกษาในระบบ คือการสอนในโรงเรียน โสตศึกษาหรือจัดให้เรียนร่วมกับคนปกติ การสอนให้แก่คนหูหนวกเพื่อให้สามารถเรียนรู้ได้นั้นทำได้ยากเช่นกัน แต่สามารถทำได้โดยการทำให้เกิดการเรียนรู้ตามอรรถาธิบายจากการใช้สื่อต่างๆ วิธีการนี้ทำให้คนหูหนวกเกิดการเรียนรู้ด้วยการสัมผัสใจ และสามารถกระทำได้อย่างสม่ำเสมอตามความต้องการแนวคิด

ดังกล่าวสอดคล้องกับแผนพัฒนาสื่อสารมวลชนเทคโนโลยีสารสนเทศ และโทรคมนาคมเพื่อการพัฒนาคนและสังคม (พ.ศ. 2542 - 2551) และสื่อที่มีความเหมาะสมสำหรับกระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้ได้อย่างดี คือ สื่อภาพยนตร์เนื่องจากภาพยนตร์เป็นสื่อที่สามารถก่อให้เกิดความรู้สึกรับรู้ได้ต่อจากคนดู ภาพยนตร์จึงสามารถกระตุ้นความรู้สึกของคนดูแต่ละคนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ภาพยนตร์เป็นสื่อที่มีการนำเสนอทั้งในส่วนที่เป็นภาพและส่วนที่เป็นเสียงไปพร้อมๆ กัน ทั้งนี้เนื่องจากภาพยนตร์มีลักษณะของความเป็นรูปธรรมสูงนั่นเอง (วรรณิ สำราญเวทย์ อ่างถึงใน ไวยวุฒิ วุฒิอรรถสาร, 2549, น.10)

ในประเทศสหรัฐอเมริกาภาพยนตร์สำหรับคนหูหนวก จะมีคำบรรยายที่เป็นอักษรปรากฏซ้อนบนจอภาพยนตร์บริเวณด้านบนหรือล่างของกรอบภาพ เพื่อแสดงคำพูดสนทนาของตัวละคร พร้อมทั้งบรรยายเสียงที่มีความหมายอื่นๆ รวมถึงการบรรยายดนตรีด้วย คำบรรยายนี้เรียกว่าคำบรรยายเปิด (Open Caption)¹ ซึ่งช่วยให้คนหูหนวก สามารถรับรู้เสียงต่างๆ ที่ปรากฏในภาพยนตร์ได้เช่นเดียวกับคนปกติ (Konigsberg,

¹ ในประเทศไทยมีคำบรรยายเฉพาะภาพยนตร์ต่างประเทศสำหรับฉายในโรงภาพยนตร์หรือภาพยนตร์ต่างประเทศในรูปแบบของวัสดุสำหรับฉายประเภทอื่นๆ แต่ไม่มีคำบรรยายชนิดคำบรรยายเปิด (Open Caption) สำหรับคนหูหนวก

1987, p. 274) นอกจากนี้ในสื่อวิทยุโทรทัศน์ยัง
ซ่อนคำบรรยายบนจอโทรทัศน์ที่ต้องใช้เครื่อง
ถอดรหัสแบบพิเศษสำหรับการรับชมของคน
หูหนวกเรียกว่าคำบรรยายปิด (Closed Caption)²
ระบบคำบรรยาย (Captioning Systems) สามารถ
ทำให้ผู้ที่หูหนวกหรือผู้ที่มีความบกพร่องทางการ
ได้ยินสามารถเข้าถึงรายการโทรทัศน์ได้จาก
ข้อความในบทสนทนาที่เป็นรูปแบบของอักษร
บรรยายที่บริเวณด้านล่างของจอโทรทัศน์ โดยมาก
จะมีน้อยกว่า 3 บรรทัด ซึ่งจะไม่เหมือนกับคำ
บรรยายในภาพยนตร์ต่างประเทศที่จะปรากฏให้
เห็นเฉพาะคำพูดเท่านั้น (Lazzaro, J., 2001, p. 50)

ดังนั้นหากนำภาพยนตร์เพื่อการศึกษามาใช้
เพื่อการเรียนรู้ของผู้พิการทางการได้ยินหรือ คนหู
หนวกจึงต้องมีการปรับปรุงสื่อให้เหมาะสม
เนื่องจากคนหูหนวกไม่สามารถฟังเสียงจาก
ภาพยนตร์ได้ ดังนั้นจึงต้องปรับปรุงสื่อภาพยนตร์
ให้มีความเหมาะสมกับการเรียนรู้ของคนหูหนวก
ดังเช่นตั้งแต่ ค.ศ.1980 รัฐบาลสหรัฐอเมริกาได้ให้
ความสำคัญต่อการประดิษฐ์และการสนับสนุน
ภาพยนตร์สำหรับเด็กหูหนวก และตั้งแต่ปี ค.ศ.
1960 เป็นต้นมา การศึกษาสาขานี้ได้ใช้เทคโนโลยี
ทางการศึกษาในรูปของภาพยนตร์เกี่ยวกับวิธีการ
สอน บ้างก็ใช้จัดทำในรูปของฟิล์มภาพยนตร์ขนาด

18 ม.ม. การใช้โทรทัศน์วงจรปิด วิทยุทัศน์ แผ่น
เลเซอร์(ศรียา นิยมธรรม อ้างถึงใน ไวยวุฒิ วุฒิอรรถ
สาร,2549.) การศึกษาการใช้เทคโนโลยีเพื่อช่วย
เด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยินพบว่า การใช้
ภาพยนตร์ที่มีคำบรรยาย (captioned films) และ
โทรทัศน์ที่มีคำบรรยายกับผู้ที่มีความบกพร่อง
ทางการได้ยินอย่างเหมาะสมจะสามารถทำให้ผู้ที่มี
ความบกพร่องทางการได้ยินเหล่านั้นได้รับข้อมูล
ต่างๆเพิ่มขึ้น (ศรียา นิยมธรรม, อ้างแล้ว, หน้า
410.)

กรอบแนวคิดในการวิจัยและวรรณกรรม

ระบบการใช้คำบรรยาย (captioning
systems) สามารถทำให้ผู้ที่หูหนวกหรือผู้ที่มีความ
บกพร่องทางการได้ยินสามารถเข้าถึงรายการ
โทรทัศน์ได้จากข้อความในบทสนทนาที่เป็น
รูปแบบของอักษรบรรยายที่บริเวณด้านล่างของ
จอโทรทัศน์ โดยมากจะมีน้อยกว่า 3 บรรทัด ซึ่งจะ
ไม่เหมือนกับคำบรรยายในภาพยนตร์ต่างประเทศ
(foreign films) ที่จะปรากฏให้เห็นเฉพาะคำพูด
เท่านั้น คำบรรยายนี้ โดยพื้นฐานสามารถแบ่งได้ 2
ประเภท คือ คำบรรยายปิด (closed captions) และ
แบบเปิด (open captions) ทั้งคำบรรยายแบบปิด
และแบบเปิดล้วนแล้วแต่เป็นการใช้ข้อความที่เป็น

² ระบบแพร่ภาพจากสถานีวิทยุโทรทัศน์ในประเทศไทยไม่มีคำบรรยายชนิด คำบรรยายปิด (Closed Caption) สำหรับคนหูหนวก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะระบบโทรทัศน์ของประเทศไทย เป็นระบบพอล (PAL) ซึ่งแตกต่างจากระบบ เอ็นทีเอสซี (NTSC) ที่ใช้ในประเท สหรัอเมริกา และจากการสำรวจไม่พบเครื่องรับโทรทัศน์ในระบบพอล (PAL) ที่มีวงจร ถอดรหัสคำบรรยาย (เอกชัย สิลาร์สมิ และคณะ อ้างถึงใน ไวยวุฒิ วุฒิอรรถสร, 2549,น.3)

อักษรซ้อนลงไปบนจอคำบรรยายแบบปิดจำเป็นต้องใช้เครื่องมือสำหรับถอดรหัส เมื่อต้องการให้คำบรรยายปรากฏขึ้น ในขณะที่คำบรรยายแบบเปิดไม่จำเป็นต้องใช้เครื่องดังกล่าวมีการกำหนดกฎหมาย The Television Decoder Circuitry Act of 1990 เพื่อบังคับให้โทรทัศน์ที่มีขนาดจอกว้างกว่า 32 นิ้วทุกเครื่องที่จำหน่ายในประเทศสหรัฐอเมริกาจะต้องมีเครื่องถอดรหัสคำบรรยายแบบปิด (closed captions) ติดตั้งอยู่ในโทรทัศน์ด้วย (Lazzaro, Joseph J., 2001, p.50-51.) โทรทัศน์ที่มีเครื่องถอดรหัสคำบรรยายแบบปิด (closed captions) นี้เองทำให้คนหูหนวกสามารถเห็นคำบรรยายที่เป็นข้อความสนทนาที่อยู่ในรูปอักษรผ่านทางโทรทัศน์ เครื่องแปลงรหัส (converters) นี้จะทำให้โทรทัศน์สามารถรับรายการที่มีสัญญาณคำบรรยายแบบปิด (closed captions) ส่วนคำบรรยายในภาพยนตร์สำหรับการเรียน (film for instruction) หรือเพื่อการบันเทิงนั้นสามารถหาชมได้ในห้องสมุดมากมายในประเทศสหรัฐอเมริกา (Thomas M. Shea, 1997, p.190.) แนวคิดการสร้างคำบรรยายแบบปิด (Close Caption) สามารถนำข้อกำหนดของหน่วยงาน ICT³ ของประเทศอังกฤษมาประยุกต์ใช้ เนื่องจากประเทศไทยไม่มีคำบรรยายสำหรับคนหูหนวกเพื่อ

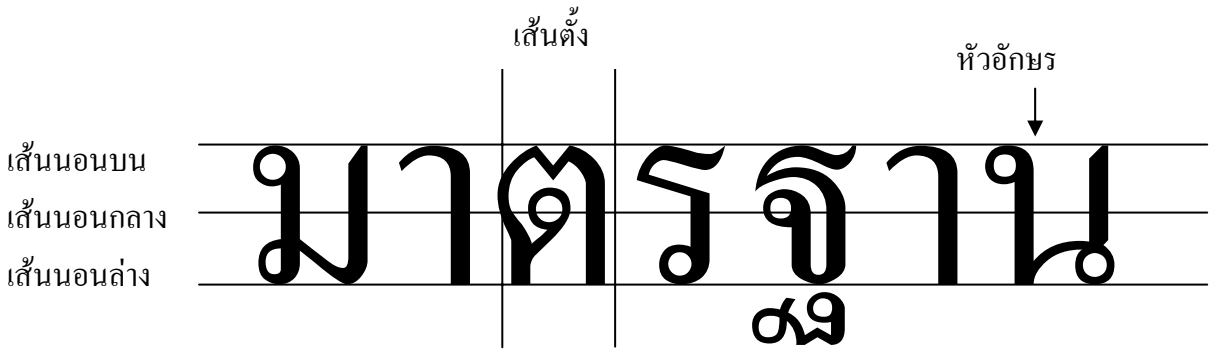
สร้างต้นแบบคำบรรยายอักษรภาษาไทยให้เหมาะสมกับผู้พิการทางการได้ยินจึงต้องพิจารณาโครงสร้างตัวอักษร (Structure) ซึ่งเส้นที่ลากขึ้นเป็นตัวอักษร ประกอบด้วย (กิจจา ตรีสาม, 2544, หน้า 25-26)

1. เส้นตั้ง (Vertical) มีแนวตั้งฉาก
 2. เส้นนอน (Horizontal) ซึ่งเส้นนอนแบ่งออกเป็น 3 ระดับ คือ
- ก. เส้นนอนบน
ข. เส้นนอนกลาง
ค. เส้นนอนล่าง

เอกลักษณ์ของตัวอักษรภาษาไทยนอกจากรูปลักษณะโครงสร้างตัวอักษร อีกสิ่งหนึ่งที่เห็นได้ในภาษาไทย คือ หัวอักษร ซึ่งหัวอักษร อาจมีแสดงให้เห็นชัดเจน หรืออาจแอบแฝง เพียงพอให้รู้สึกได้ในตัวอักษรแต่ละตัว

นอกจากโครงสร้างตัวอักษรแล้วในการพิจารณาคำบรรยายที่เหมาะสมมีสิ่งที่จะต้องทดสอบคือ รูปแบบตัวอักษร ขนาดตัวอักษร จำนวนตัวอักษร จำนวนบรรทัด และสีของตัวอักษร เพื่อสร้างคำบรรยายอักษรภาษาไทยให้เหมาะสมในสื่อภาพยนตร์เพื่อการศึกษาสำหรับผู้พิการทางการได้ยิน

³ICT กำหนดคำบรรยายไว้ ดังนี้ 1. ต้องให้มีเวลาสำหรับอ่านที่เพียงพอ ซึ่งกำหนดให้มีจำนวนคำ 140 คำต่อนาที หรือมีจำนวนตัวอักษร 690 ตัวอักษรต่อ นาที และใช้เวลา 2 วินาที ครั้ง ต่อ หนึ่งบรรทัด 2. ข้อจำกัดที่เป็นอุปสรรคต่อผู้ชมด้วยการพยายามใช้คำบรรยายที่มีความหมายตรงกับคำพูด โดยไม่มีการเซ็นเซอร์ (Censor), ควรใช้คำบรรยายที่สามารถอ่านได้ง่ายในเสียงพูด (Speech) และมีความสัมพันธ์กับภาพในเสียงประกอบ (Sound Effects), ควรใช้คำบรรยายที่เหมาะสมกับเวลา (Time) และตำแหน่ง (Space) ที่ปรากฏของคำบรรยาย

ภาพโครงสร้างตัวอักษร (Structure)

การดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบกึ่งทดลอง (quasi-experimental) ใช้วิธีการทดลองแบบ Static Group Comparison โดยทำการศึกษาจากผู้มีความพิการทางการได้ยินที่เป็นนักศึกษาระดับอุดมศึกษา จากวิทยาลัยราชสุดา มหาวิทยาลัยมหิดล จำนวน 30 คน แบ่งเป็นกลุ่มควบคุม (C) จำนวน 15 คน ให้ชมภาพยนตร์เพื่อการศึกษาที่ไม่มีการจัดกระทำ (treatment) โดยมีอักษรบรรยายใต้ภาพแบบที่ 1 ซึ่งเป็นคำบรรยายใต้ภาพแบบทั่วไปไม่ได้ทำการจัดเรียงประโยคให้เหมาะสมกับการอ่านของผู้พิการทางการได้ยิน และกลุ่มทดลอง (E) จำนวน 15 คน ให้ชมภาพยนตร์เพื่อการศึกษาเรื่องเดียวกันโดยมีอักษรบรรยายใต้ภาพแบบที่ 2 ซึ่งเป็นคำบรรยายใต้ภาพที่ได้ทำการจัดเรียงประโยคให้เหมาะสมกับการอ่านของผู้พิการทางการได้ยิน (X) โดยวัดผลคะแนนจากแบบทดสอบความเข้าใจในเนื้อหา ก่อน

และหลังชมภาพยนตร์เพื่อการศึกษานำผลที่ได้เปรียบเทียบกับแล้วทำการศึกษาแบบเดียวกันกับนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ในแผนกการพิมพ์ โรงเรียนคอนบอสโก

ผลการวิจัย

จากการศึกษาเรื่อง “ลักษณะของคำบรรยายอักษรภาษาไทย (Thai Language Caption) ที่เหมาะสมในภาพยนตร์เพื่อการศึกษาสำหรับผู้พิการทางการได้ยิน” ผลจากการทดสอบลักษณะของคำบรรยายอักษรภาษาไทย มีประเด็นที่ต้องทดสอบ 5 ด้าน คือ รูปแบบตัวอักษร ขนาดตัวอักษร จำนวนตัวอักษร จำนวนบรรทัด และสีของตัวอักษร โดยทำการทดสอบเพื่อสร้างต้นแบบคำบรรยายอักษรภาษาไทยให้เหมาะสมกับผู้พิการทางการได้ยินกับนายพัฒน พิชญเดชะ ผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งเป็นผู้พิการทางการได้ยินจากสมาคมคนหูหนวกแห่งประเทศไทย

โดยทำการพิจารณาคำบรรยายใน 5 ประเด็นดังนี้

1. รูปแบบตัวอักษร

จากการทดสอบคำบรรยายอักษรภาษาไทยที่เหมาะสมกับผู้พิการทางการได้ยินในด้านรูปแบบตัวอักษร โดยพิจารณาเอกลักษณ์ของตัวอักษรภาษาไทย คือ หัวอักษร จึงออกแบบการทดลองโดยใช้คำบรรยายจาก ตัวอักษรภาษาไทยชนิดมีหัว เปรียบเทียบกับอักษรภาษาไทยชนิดไม่มีหัว พบว่าคำบรรยายจาก อักษรภาษาไทยชนิดมีหัว โดยใช้รูปแบบฟอนท์ Cordia ให้ผลการรับรู้ของผู้พิการทางการได้ยินได้ดีที่สุด ซึ่งพิจารณาตามเกณฑ์ของ ณรงค์ สมพงษ์ (2527, หน้า186.)

2. ขนาดตัวอักษร

จากการทดสอบคำบรรยายอักษรภาษาไทยที่เหมาะสมกับผู้พิการทางการได้ยินในด้านขนาดตัวอักษร โดยเปรียบเทียบขนาดตัวอักษรภาษาไทยที่แตกต่างกัน พบว่าคำบรรยายจาก อักษรภาษาไทยขนาด ½ นิ้ว ให้ผลการรับรู้ของผู้พิการทางการได้ยินได้ดีที่สุด ซึ่งพิจารณาตามเกณฑ์ของ ณรงค์ สมพงษ์ (อ้างแล้ว)

3. จำนวนตัวอักษร

จากการทดสอบคำบรรยายอักษรภาษาไทยที่เหมาะสมกับผู้พิการทางการได้ยินในด้านจำนวนตัวอักษร โดยพิจารณาในหนึ่งบรรทัดด้วยการเปรียบเทียบจำนวนตัวอักษรภาษาไทยที่แตกต่างกัน พบว่าคำบรรยายจากอักษรภาษาไทยจำนวน 30 ตัวอักษร ให้ผลการรับรู้ของผู้พิการทางการได้ยินได้ดีที่สุด (หอมหวาน ชื่นจิตร และพูนพิศ อดายกุล

อ้างถึงในปาริชาต เกรือคทาวัช, 2543, หน้า 23-24.)

4. จำนวนบรรทัด

จากการทดสอบคำบรรยายอักษรภาษาไทยที่เหมาะสมกับผู้พิการทางการได้ยิน ในด้านจำนวนบรรทัด โดยการเปรียบเทียบจำนวนบรรทัดที่แตกต่างกัน พบว่าจำนวนบรรทัดเพียงบรรทัดเดียว ให้ผลการรับรู้ของผู้พิการทางการได้ยินได้ดีที่สุด แต่อาจอนุโลมเพิ่มเป็น 2 บรรทัดได้ในกรณีที่มีประโยคยาว (พัฒน์ พิชญเดชะ, สัมภาษณ์ วันที่ 3 มิ.ย.51)

5. สีของตัวอักษร

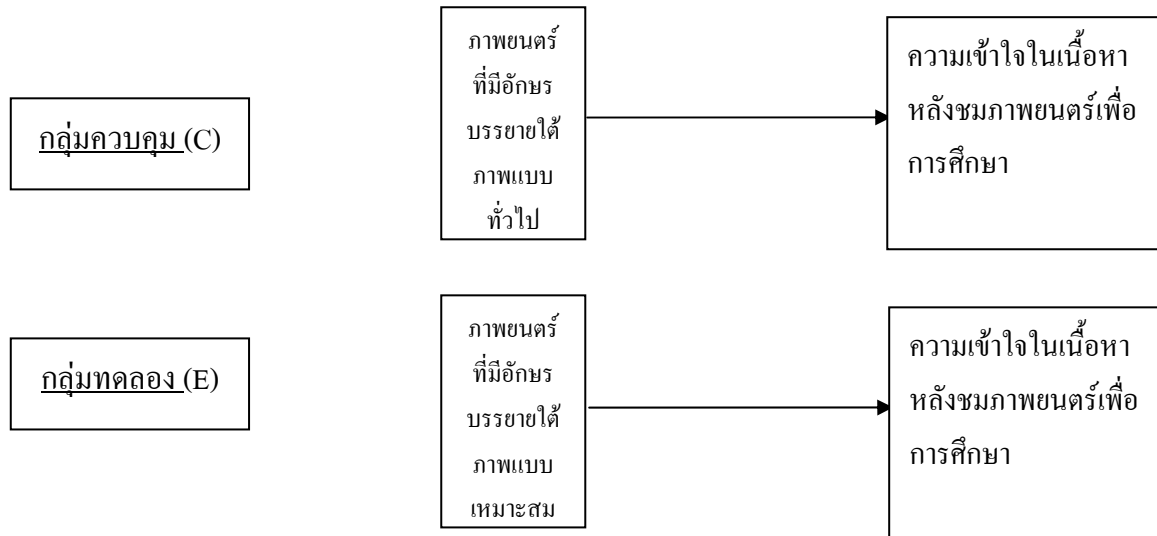
จากการทดสอบคำบรรยายอักษรภาษาไทยที่เหมาะสมกับผู้พิการทางการได้ยิน ในด้านสีของตัวอักษร โดยการเปรียบเทียบสีของตัวอักษร โดยการเปรียบเทียบสีของตัวอักษร ที่แตกต่างกัน พบว่าสีของตัวอักษร ที่เป็นกลุ่มของสีอ่อน คือ สีขาว ให้ผลการรับรู้ของผู้พิการทางการได้ยินได้ดีที่สุด (พัฒน์ พิชญเดชะ, อ้างแล้ว)

เมื่อได้ลักษณะตัวอักษรที่เหมาะสมจึงนำไปทำการใส่คำบรรยายในภาพยนตร์เพื่อการศึกษา และทดลอง ผลจากการทดลอง นักศึกษาระดับอุดมศึกษาจากนักศึกษาระดับอาชีวศึกษาในแผนกการพิมพ์ โรงเรียนคอนบอสโกระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) พบว่าคนหูหนวกที่ชมภาพยนตร์ที่มีคำบรรยายแบบคำบรรยายที่เหมาะสม สามารถรับรู้ภาพยนตร์ได้มากขึ้นกว่าคนหูหนวกที่ชมภาพยนตร์ที่มีคำบรรยายแบบ

ทั่วไป (คูตารางที่ 1) และเมื่อทำการทดลองกับคน มหาวิทยาลัยมหิดล ก็ได้ผลเช่นเดียวกัน (คูตารางที่ 2) หนูหนวกระดับอุดมศึกษาจากวิทยาลัยราชสุดา

รูปแบบการวิจัยเชิงทดลอง แบบ Static Group Comparison

ตารางที่ 1 แสดงการเปรียบเทียบการรับรู้ภาพยนตร์ของคนหนวกระดับระดับอาชีวศึกษา ที่ชมภาพยนตร์ที่มีคำบรรยายแบบทั่วไปและแบบคำบรรยายที่เหมาะสม

ภาพยนตร์เพื่อ การศึกษา	การรับรู้ภาพยนตร์ของผู้พิการทางการได้ยินระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ				
	จำนวน(คน)	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	t-value	2-tailed Sig.
มีคำบรรยาย แบบทั่วไป	15	7.20	1.57		
มีคำบรรยาย แบบที่ เหมาะสม	15	10.47	1.55	-9.12*	0.000

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 2 แสดงการเปรียบเทียบการรับรู้ภาพยนต์ของคนหูหนวกระดับอุดมศึกษาที่ชมภาพยนต์ที่มีคำบรรยายแบบทั่วไปและแบบคำบรรยายที่เหมาะสม

ภาพยนต์เพื่อการศึกษา	การรับรู้ภาพยนต์เพื่อการศึกษาของผู้พิการทางการได้ยินระดับอุดมศึกษา				
	จำนวน(คน)	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	t-value	2-tailed Sig.
มีคำบรรยายแบบทั่วไป	15	8.4	2.06		
มีคำบรรยายแบบที่เหมาะสม	15	11.67	1.59	-8.51*	0.000

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

อภิปรายผล

จากการทดลองการสร้างคำบรรยายอักษรภาษาไทยที่เหมาะสมกับผู้พิการทางการได้ยิน ผลการทดลองสรุปได้ว่าคำบรรยายควรเป็นอักษรที่อ่านง่าย มีขนาดและจำนวนอักษรที่ปรากฏเหมาะสมเพียงพอและมีสีอ่อนจะสามารถช่วยให้คนหูหนวกรับรู้ภาพยนต์เพื่อการศึกษาเพิ่มขึ้น เนื่องจากคำบรรยายสามารถให้ข้อมูลที่เป็นเนื้อหาในส่วนที่เป็นเสียงในภาพยนต์เพื่อการศึกษาสามารถอธิบายได้โดยใช้แนวคิดของไมเคิลบัสท์ท์กล่าวว่า คนหูหนวกมีประสาททางการได้ยินสูญเสียไป ดังนั้นจึงต้องใช้ประสาทสัมผัสส่วนอื่นๆ ช่วยเหลือในการรับรู้ซึ่งก็เป็นประสาทสัมผัส

ทางการมองเห็นนั่นเอง และสอดคล้องกับการวิจัยของจีเซลและไมเคิลบัสท์ท์ ที่ศึกษาการรับรู้และพฤติกรรมของคนหูหนวกตั้งแต่วัยเด็ก พบว่าเมื่อประสาทสัมผัสบางส่วนหายไป ประสาทสัมผัสส่วนที่เหลือก็อาจทำหน้าที่เพิ่มขึ้น ในกรณีที่ประสาทการได้ยินบกพร่องไป ประสาทสัมผัสส่วนที่เหลืออยู่ คือ ตาและประสาทสัมผัสอื่นๆ ก็จะทำหน้าที่แทน ดังนั้นคนหูหนวกจึงต้องใช้ประสาทตาที่ยังเหลืออยู่ทำหน้าที่มากขึ้น เพื่อช่วยให้คนได้เรียนรู้ และปรับตัวได้ดีขึ้น (Gesell and Myklebust อ้างถึงในไวยวุฒิ วุฒิอรธสาร, 2549)

ภาพที่ 1 การใช้คำบรรยายแบบที่เหมาะสม

ภาพที่ 2 การใช้คำบรรยายแบบทั่วไป

การใช้คำบรรยายในลักษณะเป็น “แนวคิด” ที่ผ่านการตัดทอน (editing caption) สามารถใช้ได้ดีกับคนหูหนวกไทย ซึ่งในการวิจัยของไววุฒิวุฒิอรธสาร (2549) พบว่า จำนวนคำบรรยายที่เหมาะสมกับคนหูหนวกควรมี 5 - 6 คำในหนึ่ง

บรรทัด หากการใช้คำบรรยายทุกคำพูด (verbatim caption) อาจมีจำนวนตัวอักษรมากจนทำให้เป็นปัญหาต่อการอ่านของคนหูหนวกหรือผู้พิการทางการได้ยิน (ดูภาพที่ 1 และ ภาพที่ 2 ประกอบ)

ข้อเสนอแนะ

1. การสร้างสื่อเพื่อการเรียนของผู้พิการทางการได้ยินเป็นสิ่งสำคัญ ปัจจุบันมีสื่อหลายประเภทที่สามารถรองรับความต้องการในการเรียนรู้ตลอดชีวิตจึงควรวิจัยกับสื่อใหม่ (new media) ด้วย

2. การใช้คำบรรยายได้ภาพไม่ได้เพียงใช้สำหรับผู้พิการทางการได้ยินเท่านั้น ยังเหมาะกับการเรียนรู้ตลอดชีวิตของคนปกติด้วย เนื่องจากการมีคำบรรยายจะช่วยให้ผู้เรียนสามารถจดจำทำให้เข้าใจเนื้อหามากขึ้น จึงควรทำการศึกษาเปรียบเทียบในเรื่องดังกล่าว

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงการพัฒนาศักยภาพและความมั่นคงของมนุษย์. *รายงานสถานการณ์ทางสังคมความก้าวหน้าการพัฒนาคนพิการ 2547*. ปีที่ 1 ฉบับที่ 4 (กรกฎาคม - กันยายน 2547). (อัครา) กิจจา ตรีสาม. *การพัฒนาหนังสือแบบเรียนที่มีรูปแบบอักษร ขนาดอักษร และการวางคอลัมน์ ตามความชอบของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยบูรพา, 2544.
- ณรงค์ สมพงษ์. *การประชุมเชิงปฏิบัติการการผลิตเทปโทรทัศน์เพื่อการสอน*. กรุงเทพมหานคร: สำนักส่งเสริมและฝึกอบรม, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2527. (อัครา) ปราชาต เกรือคทาภู. *การศึกษาการแปลราชาศัพท์ในวีดิทัศน์ : กรณีศึกษาเรื่อง จักรพรรดิที่โลกไม่ลืม*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหิดล, 2543
- พัฒน์ พิษณุเดชะ. *สมาชิกสมาคมคนหูหนวกแห่งประเทศไทย*. (สัมภาษณ์ 3 มิถุนายน 2551).
- ไววุฒิ วุฒิอรธสาร. *การศึกษาคำบรรยายที่เหมาะสมสำหรับการรับรู้ภาพยนตร์ของคนหูหนวก*. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต คณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2549
- สำนักนายกรัฐมนตรี. สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. *แผนพัฒนาสื่อสารมวลชนเทคโนโลยีสารสนเทศและโทรคมนาคมเพื่อการพัฒนาคนและสังคม (พ.ศ.2542-2551)*. กรุงเทพมหานคร : หจก. เม็ดทรายพริ้นติ้ง, 2542. (อัครา) Konigsberg, Ira.(1987), *Complete film dictionary*. New York: A Meridian book.
- Lazzaro, Joseph J. , (2001), *Adaptive Technologies for Learning and Work Environments*. Second Edition. Chicago and London: American Library Association.
- Thomas M. Shea. , (1997) *An Introduction to Special Education a Social System Perspective*. Second Edition, United States of America.